СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

Рокъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 20-го Сѣчня 1898. | Число 3.

Календарь.

Сѣчень.		
20	Ч.	Георгій, Емиліанъ испов.
21	П.	Поліевктъ. Евсгратій
22	С.	По Богоявл. Григорій
23	Н.	ПО БОГОЯВЛ. Өеодосій
24	П.	Татіана
25	В.	Ермилъ, Стратоникъ
26	С.	Пр. Отецъ въ Синаѣ избіен.

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячи̂ приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 418
OLYPHANT, PA.

„Р. Н. Союзъ“ на повроч̂ной конвенціи
въ Olyphant, Pa

Дня 11. п. с. януара вôдбула ся повроч̂на конвенція „Р. Н. Союза“ въ Olyphant, Pa. По вôдспѣваню о. М. Пôдгорецкимъ Службы Божои на интенцію „Союза“, зôбрали ся урядники „Р. Н. Союза“ въ приходскôмъ домѣ, де по выборѣ о. Стеф. Макара, предсѣдателемъ а Ал. Шлянту секретаремъ, приступлено до обрадъ пôсля програмы, уложенои о. Ив. Арданомъ, секретаремъ товариства.

Въ касѣ „Р. Н. Союза“ найдено все въ якъ найкрасшôмъ порядку, а есть въ нѣй теперь готового гроша **$4027.79** зъ того припадае 1) $304.05 депозитôвъ, пожиченыхъ властителямъ домôвъ на 6 проц. 2) $1706.80 желѣзного фонду и 3) $2016.94 розпорядимого фонду, ульокованого въ банку на 3 проц.

По справозданю секретаря полагоджено слѣдуючи справы:

1) Стефанови Петришакови зъ Simpson, Pa. не выплатить ся $250 посмертного по его женѣ Аннѣ, бо коли ей мужъ приступивъ до товариства она числила вже 50 лѣтъ житя. А на пôдставѣ § 10 б. и статута „Р. Н. Союза“ не належить ся такому чоловѣкови посмертне по жѣнцѣ, тымъ больше, що згаданый членъ подавъ хибно лѣта жѣнки, що стверджае метрика хрещеня небожки.

2) Григорію Павляковп зъ Олифантъ, Па., котрый зъ причины невылѣчимои недуги выѣхавъ до краю, рѣшено на его власне прошене выплатити ему $200 дол. зъ тымъ, що вôнъ зрече ся письменно всякихъ претенсій до „Р. Н. Союза.“

3) Членови Антонію Штеклѣ зъ St. Louis, Mo. ухвалено выплатити $100 дол. за утрату лѣвого ока зъ невласнои вины. Що згаданый членъ дѣйсно стративъ око и нѣчо на него не видить свѣдчить: свѣдоцтво лѣкаря, присяга его власна и присяга братства до котрого належить.

4) За помершого наслѣдкомъ потовченя вь майнахъ Луку Хомяка зъ Excelsior, Pa. не выплатить ся посмертного его женѣ, бо небôщикъ приступивъ до товариства 24. октобра а померъ 5. януара, значить не належавъ ще повныхъ 3 мѣсяцѣ. (§ 8 — 3 колюмна стат.)

5) За члена Онисія Ширмѣнского зъ Mayfield, Pa. пôсля его послѣднои волѣ ухвалено выплатити посмертне ($500) женѣ и 3 дѣтямъ въ той способъ, що три части згаданои сумы заплатить ся довгъ на двохъ домахъ, а котрѝ належать до жены и дѣтей, а четверту часть передасть ся женѣ.

6) Щобъ молодѝ люде могли численнѣйше приступати до „Р. Н. Союза“ рѣшено, що кождый хто не переступивъ ще 35 року житя, може стати членомъ „Р. Н. Союза“ безъ вступного, але лишь въ мѣсяцю мартѣ. Передъ тымъ и потôмъ вымагати ся буде вступного.

Найже-жь молодѝ люде користають зъ того добродѣйства и вписують ся громадно въ мартѣ до „Союза“

7) Если членъ, приступаючи до „Р. Н. Союза“ не скаже всьои правды, вôдповѣдаючи на пытаня, поданѝ въ деклярацiи, тратить всѣ членьски права, если про те дôзнае ся выдѣлъ товариства. Если-жь членъ переступивъ 40 лѣтъ житя мусить представити секретареви метрику хрещенія.

Нарады, дотыкаючи̂ справъ „Р. Н. Союза,“ тревали майже цѣлый день. — Вечеромъ читальники им. Маркіяна Шашкевича устроили вечерокъ, на котрôмъ молодѝ и старшѝ забавляли ся весело до пôзнои ночи. Середъ забавы выголосили декламаціи Ив. Берухъ: Наша доля и Яковъ Кода: Кавказъ, Т. Шевченка. Крôмъ сего выголошено чимало патріотичныхъ бесѣдъ, зъ котрыхъ бесѣда кума Кобана зробила немале вражѣне, бо дотыкалась гôркого положеня амер. робôтниковъ.

ПРИСТУПАЙТЕ
...до...
„СОЮЗА!“

ПЕКУЧА СПРАВА.

Вже больше якъ два роки тому, якъ заодно наша „Свобода“ накликувала нашихъ людей отямитись, покинути дурнѝ и безхосенѝ сварки за церкви и священниковъ, та тѝ гарнѝ слова втопились въ вôдмутѣ тои вузкоглядноп парафіянщины. Не кажу, щобъ прогомонѣли безъ слѣду, бо подекуды знайшли ся свѣтлѣйшѝ духи, котрѝ силою своеи интелигенціи вôдчули и зрозумѣли той могучій покликъ а такъ важный и такъ маючій велике значѣне на умственный розвôй руского народа въ Америцѣ. Я й не дивуюсь, що рускій нашъ народъ, що недавно пригнала его ту лиха доля, не мôгъ вôдъ разу отрясти зъ себе старокраевыхъ звычаѣвъ и взятись до путнього дѣла, божь звѣстно намъ, яку дурійску довелось занюхати нашимъ людямъ.

Несовѣстнѝ, а може декотрѝ и зъ переконаня люде пхнули нашъ народъ въ религійну сварню, котра сього часу розгорѣлась до тои степени, що навѣть найревнѣйшѝ тратили голову. Та перемолола ся вже тота дурійка — народъ стрепенувсь — побачивъ, що не туда ему дорога де бють ся за бороды та за святый синодъ, а завважавъ, що треба ему конче вчитись, а якъ, отъ се и штука — ся штука лишаесь кождому зъ насъ до розвязаня.

Намъ треба просвѣтного товариства, а се вôдчувають люде вскрôзь. И я и декотрѝ зъ урядниковъ „Р. Н. Союза“ пôднесли се горячо на повроч̂ной конвенціи нашого товариства въ Олифантъ, Па. Гадки були рôжнѝ та я предложивъ ось таку гадку, зъ котрою згодились всѣ, обѣцяли попирати а моею рѣчею буде агітувати за нею якъ найгорячѣйше:

Ось якъ оно:

Мы маемо вже читальнѣ въ 1) Mt. Carmel, Pa. 2) Shamokin, Pa. 3) Shenandoah, Pa. 4) Olyphant, Pa. 5) Mayfield, Pa. 6) Jersey City, N. J. та крôмъ того ще своихъ щирыхъ приклонниковъ въ Ansonia, Conn. Pittsburg, Pa. и Younkers, N. Y.

Най всѣ тѝ читальнѣ злучать ся въ одно товариство и сотворять „просвѣтне товариство.“ Кождый членъ того просвѣтного товариства заплатить 5 ц. мѣсячно, а за те що мѣсяця достане одну книжочку зъ двохъ аркушôвъ або и больше друку.

Тѝ мѣсцевости, котрѝ я подавъ, а въ котрыхъ нема читальнѣ, можуть такожь до насъ пристати, тымъ больше, що и люде знанѝ намъ зъ патріотизму тай проводирѣ ихъ суть приклонниками нашихъ гадокъ. Тѝ мѣсцевости, якъ кажу, можуть бути першимъ завязкомъ такои пекучои справы, якою есть „просвѣтне товариство“ для Амер. Русинôвъ. Всѣ предсѣдателѣ читалень тай прочѝ патріоты на иншихъ плейзахъ, до котрыхъ впрочѣмъ я удамъ ся письменно, повиннѝ на найблизшихъ читальняныхъ сходинахъ пôднести сесю справу, обяснити и заохотити до якъ найчисленнѣйшого вписуваня ся до сеи важнои институціи. Та дехто скаже; якжежь оно можна буде порозумѣтись на такôй великôй просторони, аджежь тѝ члены нѣколи зôйти ся не будуть могли?

А оно буде такъ:

Выробить ся статута, предложить ся выдѣлъ тобто зарядъ того товариства, назве ся те товариство и т. д. и розôшле ся читальнямъ до зрѣлои розваги.

Коли тѝ рѣшать справу, вôдôшлють свою постанову въ одно мѣсце отъ пр. до редакціи „Свободы“, а сеся оголосить рѣшене и постановы всѣмъ.

Впрочѣмъ, що то богато укладати, що богато торочити свѣтомъ, фактомъ есть, що треба „просвѣтного товариства“ для всѣхъ Русинôвъ въ Америцѣ и такъ якъ бачу вже напередъ, що всѣ читальники пристануть до него, бо инакше не закладали бы читалень у себе. Если вже появить ся перша книжочка того товариства то тодѣ и иншѝ приставати будуть до того товариства.

Предсѣдателѣ читалень выжъ згаданыхъ плейзôвъ — мѣркуйте надъ тымъ и вводѣть сю гадку въ дѣло!

Але ще одно на закôнчене. — Чи треба намъ на правду такого товариства — аджежь маемо газету „Свободу“? Такъ, правда, маемо газету и зъ неи дечого можемо навчити ся, тôлько-жь Вы сами, панове предплатники „Свободы“ знаете про те ажь надто добре, що коли перечитаете газету, то будь въ нѣй не знать що поучаючого, то газету таки затратить ся, шмарить ся въ кутъ або коли Вы выйдете до роботы, жѣнка завине що до неѣ, бо знае, що газета вже перечитана, а зъ книжкою не такъ, она все лишае ся и хоть Вы еѣ перечитаете то опôсля сховаете и хоть колись дасте бодай другому зъ неи скористати.

Дальше: Въ газетѣ е політика, е всячина, е смѣхъ и правда и такѝ иншѝ цѣкавѝ рѣчи, котрѝ хоть правда цѣкавѝ и поучаючѝ та деколи мають свое значѣне лишь на короткій часъ, а опôсля, коли се або те минуло ся, оно вже тратить, якъ новина свою вартôсть на пôзнѣйше, а книжка нѣ! Въ нѣй друкуесь такѝ рѣчи, котрѝ и на теперь и на пôзнѣйше можуть читати ся зъ занятемъ и зъ пожиткомъ. Ось тôлько моихъ слôвъ пôднесеныхъ публично въ справѣ заложеня „просвѣтного товариства“ для Амер. Русинôвъ. Я знаю, що вже теперь, коли першѝ леды проломанѝ першими нашими просвѣтителями, що вже теперь сеся гадка прійме ся и увôйде въ жите.

Стефанъ Макарь.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Ansonia, Conn., January 7, 1898.

Поважана Редакціо!

Просимо ласкаво умѣстити тыхъ пару рядкôвъ въ нашôй газетѣ „Свободѣ.“

Дорогѝ Братя! Вôдъ часу посвященя угольного каменя пôдъ нашу гр. к. руску церковь въ Ансоніи, не давали мы о нашôмъ дальшôмъ дѣлѣ нѣякои вѣдомости, а то задля браку часу. Теперь може неоденъ собѣ думае и хотѣвъ бы довѣдатись, якъ мы ту господарѣмъ, то я вамъ донесу. — Якъ вамъ вѣдомо, що мы въ найтяжшихъ часахъ купили пляцъ, въ такихъ часахъ, що трудно було на жите заробити, а люде переконались, якъ то зле, коли ся ѣсти хоче. Такъ само и душа мусить бути голодна безъ духовного покарму, и взяли ся щиро до дѣла, до будôвлѣ церкви. Контрактора згодили и зробили угоду. — Одна сторона каже, що въ той часъ церковь буде готова, а друга сторона, то е мы, що въ той часъ и грошѣ будуть готовѝ до выплаты. А мы грошей не тôлько не мали, ба,

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

ЗВѢРЯЧІЙ БУДЖЕТЪ.*)

Написавъ ИВАНЪ ФРАНКО.

Не за горами, не за Бескидами, а таки въ нашôмъ краю бувъ колись великій та могучій царь, що звавъ ся Левъ, а на прозвище Сытый-ѣсти-не-хоче. Добрый то царь бувъ и справедливый; нѣхто на него нѣколи не жалувавъ ся, а якъ часомъ хто хотѣвъ пожалувати ся, то звычайно ще й не оглянувъ ся, ажь уже бувъ небôщикъ и спочивавъ у царскихъ зубахъ. А бувъ вôнъ царемъ надъ усею звѣриною, надъ усею птицею, и всѣ его слухали.

А треба вамъ знати, що въ звѣрячôмъ царствѣ була вже вôдъ давна така конституція: неограниченои власти нѣхто не мавъ, а кождый ѣвъ тôлько того, кого мôгъ зловити, задушити и зô шкуры обдерти. Передъ царемъ усѣ були рôвноправнѝ; вôнъ найсильнѣйшій, и мавъ право кождого зловити, задушити и зъѣсти. Пôдъ его рукою були поменшѝ губернаторы, якъ отъ медведѣ, вовки, а и зъ нихъ кождый мавъ таке саме право надъ меншимъ вôдъ себе.

Чи довго, чи коротко жили звѣры пôдъ такою конституціею, сего вамъ уже не скажу. Досыть, що наставъ такій часъ, що она имъ остогидла гôрше хрѣну и они сказали до царя Льва:

— Найяснѣйшій монархо, скасуй ты тоту собачу конституцію! Коли рôвноправнôсть, то най уже буде рôвноправнôсть. Ты царь и всѣ мы хочемо бути пôдъ твоею рукою. Ты у насъ одинъ — ѣжь кого хочешь, дери кого хочешь — твоя воля. Але коли кождый зъ твоихъ губернаторôвъ схоче мати таке саме право и скаже, що и вôнъ рôвноправный, що вôнъ „szlachcić na zagrodzie, równy wojewodzie“, то намъ дрѣбнотѣ, вôвцямъ, курамъ и заяцямъ по просту дыхати не можна. Таке приходить, що або гинь, або смерть твоя!

Послухавъ царь Левъ тои мовы, а що самъ бувъ сытый и добродушный, то й каже:

— Що-жь, мои вѣрнѝ пôдданѝ, правда ваша! Самъ бачу, що вамъ нѣ въ кутъ нѣ въ дверѣ, коли кождый вовкъ и кождый шулѣка схоче надъ вами збыткувати ся. Буде, дѣтоньки по вашому. Теперѣшню конституцію скасую, коли вамъ такъ допекла, и выдамъ нову таку, що всѣ вы будете рôвнѝ передъ правомъ, а право — то тôлько я одинъ. Я одинъ, дѣтоньки, буду мати до васъ право, а решта всѣ нехай сидять тихо и смирно, и нехай въ цѣлôмъ царствѣ буде божій супокій! Нѣхто не смѣе другихъ нападати, анѣ мордувати, анѣ кривдити, а хто бы поважнвъ ся на таке злодѣйство, то вы тôлько спѣшить до мене зô скаргою, а я покараю злодѣя по всѣй строгости права!

Велико врадували ся всѣ звѣрѣ, почувши таке ласкаве слово вôдъ свого царя и розôйшли ся по домахъ. Ажь справдѣ, нѣ стôй нѣ погоди, царь велѣвъ по всьому царству трубити и бубнити, щобы нѣхто не смѣвъ другого мордувати, дерти и ѣсти и щобы по всьому царству бувъ божій супокôй.

Гай, гай, якъ почули про ту нову конституцію медведѣ, вовки и всякѝ иншѝ драпѣжники! Отъ варто було побачити, якій переполохъ мѣжь ними вчинивъ ся. Не приведи Господи, такого рыку та трубленя наробили по всѣхъ дебрахъ та ґаврахъ та печерахъ. А далѣ якъ зняхали ся тай гала драла всѣ побѣгли до царя. Обступили его столицю, що твоя чорна хмара и такого гармѣдеру наробили, що Левъ не знавъ, якій у него день и де его голова.

А найбôльше тѝ вовчицѣ, такъ и заводили: „А що-жь нашѝ дѣточки будуть ѣсти? Нашѝ бѣднѝ вовченяточка чимъ прогодуемо? Траву будуть пасти? Кору зъ деревъ грызти? Ще якъ бы були мы, надѣючись бѣды тяжкои, хочь капусти понаквашували! Тай то що варта пѣсна капуста безъ солонины! Ой-ой-ой, го-ло-о-о-овонько наша ѣдна, недо-о-о-оленько наша несосвѣтенна!

Слухавъ, слухавъ царь Левъ того крику и заводу, а далѣ якъ не розлютуе ся, якъ не кламцне зубами, якъ не махне хвостомъ та не рыкне своимъ здоровеннымъ голосомъ, то всѣ звѣрѣ трохи зô страху на мѣсци не попадали. Тихо стало такъ, що хочь макъ сѣй. А Левъ донихъ:

— Мовчѣть менѣ, поганѝ бунтôвники! Хто ще разъ обôзве ся, той живый зъ мѣсця не рушить ся. А що то вы собѣ думаете? За кого вы мене маете? Хиба я не всѣмъ звѣрямъ царь? Чи я тôлько овечій опѣкунъ, козячій приятель, телячій прихильникъ, курячій батько? Хиба вы всѣ, медведѣ, вовки, тигры, орлы та яструбы, не е такѝ самѝ або й ще лѣпшѝ мои пôдданѝ и дѣти, якъ тамтѝ? Чи вы гадаете, що я на те конституцію выдавъ, щобъ вы зъ голоду дохли, а тамта голота, щобы безъ перешкоды множилась? Дурень, хто такъ думае!

Всѣ драпѣжники ажь лекше вôдôтхнули почувши таку царску мову. Духъ въ нихъ вступивъ, хочь и не знали ще, якъ властиво царь мѣркуе зъ тою конституціею поступити, щобъ и вовки були сытѝ и козы цѣлѝ. А Левъ такъ далѣ мовивъ:

— Слухайте-жь, яка моя воля! Першій артикулъ новои конституціи каже: Всѣ звѣрѣ рôвнѝ передъ правомъ, а право — то царь. Отже вôдъ нынѣ я выдаю таке право: всѣ губернаторства касують ся, и вы всѣ маете бути при мнѣ, будете становити мôй дворъ, мою прибôчну сторожу и мою армію. А прочѝ звѣрѣ мають достарчати для мене и для мого двора поживы. Уложимо буджетъ, кôлько для всѣхъ васъ, для вашихъ родинъ потрѣбно на день стравунку, предложимо той буджетъ звѣрячôй радѣ, она ухвалить, а тогды всѣ вы будете жити собѣ якъ у Бога за дверми и побачите, що при новôй конституціи живе ся далеко лѣпше, нѣжь безъ неи. Бо коли давнѣйше вы нѣбы то мали право хапати и ѣсти всякого, кого тôлько подужаете, то все таки вы мусѣли бѣгати, засѣдати ся, ловити, неразъ бороти ся и мучити ся, неразъ и голоду намлѣти ся. А теперь усему тому конець. Мы ухвалене розложимо на поодинокѝ громады и они мусять намъ самѝ все знести и достарчити, такъ що кождый тôлько бери и ѣжь готове. Знаете теперь, що значить нова конституція?

Драпѣжники трохи зô шкуры не повыскакували зъ радости, почувши таке мудре выяснене новои конституціи. Справдѣ — подумавъ собѣ всякій, — коли звѣряча рада ухвалить нашъ буджетъ, то тогды всякій скаже: що-жь, самѝ ухвалили, самѝ того хочете, то й давайте добровôльно. А вже царь на те й е царемъ, щобы звѣряча рада ухвалила все те, чого ему треба и чого вôнъ зажадае.

И всѣ почали пôдскакувати зъ радости якъ хто мôгъ найвысше, и выти и ревити и пищати и кричати всѣми голосами: „Слава, слава, слава нашому мудрому цареви!“ А далѣ, побравши ся за руки, давай выводити передъ царскимъ пре-

*) Буджетъ то чуже слово и значить: выказъ доходôвъ и розходôвъ

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly P per.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженє зô стороны першои)

анѣ не було часу ихъ наскладати. Пожичити знову въ банку трудно було безъ ручителѣвъ, бо ту въ нашôмъ стейтѣ банки маютъ такіи права, що на нѣяку церковь, анѣ фабрику грошей не пожичать безъ ручителѣвъ, то нашй люде умовили ся и зложили тôлько грошей, що выстарчило пôсля контракту заплатити. И такъ мы не кланялись чужимъ и не бояли ся пожичити свôй послѣдный, тяжко запрацюваный грôшь на дôмъ божій, и маемо въ Бога надѣю, що намъ то въ коротцѣ ся поверне. Также намъ треба було пляцъ рôвнати, а ту грошей нема. Взяли мы ся всѣ до тои роботы въ вôльнй дни вôдъ роботы и пляцъ вырôвнали безъ жадного клопоту, бо и знаряды зô собою приносили. Та робота вынесла бы до $200, а мы то заощадили. Якъ церковь була вже готова и пляцъ вырôвнаный, треба було рѣчей церковныхъ, а грошей знову не було, бо крôмъ грубыхъ выдаткôвъ, було досыть и меншихъ. Отже поодинокй парохіяне покупили рѣчи церковнй (спроваджали зъ краю зô Самбора.) Также и на карпетъ поскладались и що хто може то купуе, абы заощадити грôшь въ касѣ. Також ансонійскй и дербскй парубкй складають ся на великій павукъ на середину церкви, вже маютъ кôлькадесять долярôвъ на тую цѣль зложеныхъ, а ще хотять бôльше зложити, щобы то могло бути разъ на все. — Також доношу вамъ, що колекторъ Петро Карпякъ, котрого мы выправили просити о помôчь нашихъ братôвъ, повернувъ щасливо и сповнивъ свôй обовязокъ чесно и сумлѣнно. Плейзы, на котрыхъ вôнъ доставъ офѣру на нашъ дôмъ божій, не опишу, бо заняло бы много мѣсця, а тôлько дякую въ имени цѣлои парохіи всѣмъ тымъ, котрй хотяй малу, але щиру офѣру дали на нашу церковь. Ще разъ дякую вамъ всѣмъ. Спаси-богъ вамъ, церковь наша молити ся буде за вами.

Въ потребахъ церковныхъ удавали мы ся до о. Ив. Ардана, въ Jersey City, N. J., а часами и о. Ив. Арданъ до насъ приѣздили крестити, сповѣдати, за що дякуемо о. Арданови сердечно за ихъ всѣ труды, якй пронасъ зносили и жичимо имъ многая и благая лѣта. — Теперь мы дочекали ся и свого священника, на котрого мы вже 4 мѣсяцѣ зъ великою нетерпеливостію очикували. Децембра 30. о 8 год. вечеръ прибули до насъ Всч. отецъ Антоній Бончевскій, на котрого рада церковна и бôльше парохіянъ очекивали на дипѣ. Въ недѣлю рано о 8-ôй год. роспочалась утреня, а по утрени благословеніе престола и таки св. Литургія, на котрôй Всч. отецъ выголосили вôдповѣдну проповѣдь, витаючи своихъ парохіянъ и дякували всѣмъ, котрй причинили ся до будовлѣ храму божого. Також парохіяне повитали свого отця сердечно, а вчасѣ проповѣди не було такого, щобъ не мавъ очи орошенй слезами радости. Вечѣрня була о 4-ôй годинѣ, по вечѣрни вôдбувъ ся парохіяльный мітинґъ, на котрôмъ ухвалили священникови пенсію и доходы.

Также складають щиросердечну подяку всѣ парохіяне ансонійскй и зъ другихъ мѣсцевостей належащй до тои самои церкви въ Ansonia, Всч. о. И. Констанкевичу зъ Shamokin, Pa. за те, що постарали ся намъ о такого священника, котрого всѣ сердечно полюбили, такъ галицкй Русины, якъ и Русины зъ Угорщины. Мы всѣ якъ бы въ одномъ селѣ выросли и при тôмъ священнику, котрый теперь до насъ прибули. Ще разъ дякуемо Вамъ Всч. о. И. Констанкевичь, да сотворитъ Вамъ Господь многая и благая лѣта!

Другимъ разомъ донесемо вамъ дещо бôльше.

Гавріилъ Дзядыкъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Brandon, 9. сѣчня 1898 р.

Хвальна редакція!

Прошу помѣстити тыхъ кôлька словъ зъ нашои рускои кольоніи: Есть насъ ту спора громадка галицкихъ Русинôвъ, котрй що йно зачинають привыкати до чужого краю. Однй поклали собѣ вже хатки та осѣли вже яко тако на своихъ смѣтяхъ, а другй не встигли передъ зимою поставити хатины, то мусять мѣстити ся у другихъ. Недавно згромадили ся всѣ Русины зъ тои мѣсцевости тай стали радити надъ тымъ, якъ бы то мати свою церковь руску, щобъ хотяй не жити якъ дикй люде, а до африканскихъ костелôвъ якось не мае нѣхто потягу. Радили, радили ажь въ кôнцй одна часть людей удала ся до однои невѣсты, котра вмѣла по англійскй, щобъ она имъ помогла якимъ способомъ. Жена тога запровадила ихъ до баптиского священника, а той принявъ ихъ до баптискои церкви, та ще потѣшивъ людей, що баптискій Богъ дастъ имъ роботу, а въ инпшихъ вѣрахъ они того не знайдуть. — Такимъ способомъ одна часть Русинôвъ въ Канадѣ, перейшли на баптиску вѣру.

Одецъ зъ брандонскихъ фармерôвъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

ДОЛЯ РУСКОГО НАРОДА.

(Конець).

Часы змѣнили ся. Теперь борба о полѣпшене положеня иде инакше. Народы добивають ся красшои долѣ просвѣтою и організаціею въ дорозѣ легальной. До проливу крови доходить лише въ рѣдкихъ выпадкахъ. Власне на сю дорогу легальну через просвѣту и організацію до здобутя красшои долѣ вступивъ теперь нашъ рускій народъ. Сею організаціею есть власне радикальна партія. Радикальна партія не есть творомъ кôлькохъ людей, се есть новочасный масовый рухъ, се есть свѣдомый народный голосъ. Програма радикальнои партія есть лишень выразомъ бажань руского народа, есть продовженемъ тыхъ бажань, за котрй народъ передъ сотками лѣтъ кровь свою проливавъ. Однако сѣ бажаня въ програмѣ радикальнои партіи суть далеко докладнѣйше значеній, далеко певнѣйше сформулованй и такъ уложенй, що робôтный народъ рускій зможе ихъ одно за однымъ здобувати, Полѣпшене быту матеріяльного, свобода и культура се есть жадане цѣлого робôтничого руского народа и черезъ то есть се жаданемъ радикальнои партіи.

Радикальна партія домагае ся, щобы земля, фабрики, машины и т. д. перейшли на власнôсть робôтничого народа, щобы сей народъ користавъ изъ плодôвъ своеѣ працѣ и зô здобуткôвъ просвѣты, щобы одинъ надъ другимъ не панувавъ, щобы не було нѣ хлопа нѣ пана, лише всѣ рôвнй, свобôднй просвѣщенй люде, котрй свободно орудують своею працею и всѣми силами природы на свою користь. Въ тôй цѣли домагае ся радикальна партія політичнои самостôйности для всего руско-украинского народа въ Австро-Угорщинѣ и Россіи, щобы всѣ Русины въ Австріи, Галичинѣ, Буковинѣ, Угорщинѣ и Россіи (Украинцѣ) були самй собѣ панами въ своимъ краю и щобы жаденъ инпшй народъ надъ ними не панувавъ.

Се есть головна, загальна точка радикальнои програмы. Инпшй домаганя радикалôвъ, котрй прямують до осягненя тои загальнои точки, були бы для рôжныхъ краѣвъ рôжнй. Для австрійскои Руси домагають ся радикали подѣлу Галичины на руску и польску часть, выкупу землѣ бôльшои посѣлости на власнôсть народа, вôддана лѣсôвъ и пасовискъ до ужитку громадамъ, скасованя податку грунтового и зарôбкового, заведеня безпосередного, тайного и рôвного права голосованя зô знесенемъ выборчихъ курій при выборахъ до всякихъ репрезентацій, державныхъ, краевыхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ, скасованя сталого войска, заведеня рускои урядовои мовы въ школахъ и урядахъ въ рускôй части Галичины и Буковины и т. д. Сихъ всѣхъ жадань робôтный рускій народъ дôйде, помимо того, що всѣмъ дармоѣдамъ и польскôй шляхтѣ у пятахъ стыне, помимо того, що вороги руского народа старають ся при помочи жандармскихъ багнетôвъ и кримінальôвъ всякій народный рухъ придусити.

Насъ нѣчо не вôдстрашить, нѣчо не вôдбере намъ вôдваги въ борбѣ за народну волю, щасте и поступъ. Якъ показали послѣднй выборы до рады державнои, польска шляхта и решта дармоѣдôвъ мордувала рускихъ хлопôвъ за те, що они обстали за своими правами. Але й се насъ не вôдстрашило. Та невинно пролита кровь, показала намъ, зъ якимъ пожертвованемъ и геройствомъ забравъ ся рускій народъ до дѣла.

Радикальна організація обнимае вже цѣлу руску часть Галичины. Робôтный рускій народъ свѣдомо йде до цѣли. У своѣй борбѣ не перестане вôнъ дoти, доки не скине зъ себе пута неволѣ и незнаня и доки не настануть суспôльнй змѣны пôсля жадань радикальныхъ.

Кождый прихильникъ поступу и робôтного народа вступае въ ряды радикалôвъ. Зъ тои причины найшла хлопска радикальна справа прихильнôсть и помôчь у американьскихъ Русинôвъ. Мы знаемо, що американьскй Русины становлять молоду поступову Русь. Читаючи вашу газету „Свободу“ мы бачимо, якимъ высокôмъ поступовымъ духомъ вы жіете. На теперь идеаломъ нашимъ були бы порядки вашои молодои американьскои Руси. Богато зъ того, чого мы ще домагаемо ся и о що мы боремо ся у васъ уже е. Тутъ у насъ звычайно кажуть, що нашъ народъ некультурный, нездалый до поступу. Тымъ часомъ мы бачимо, що той самый чоловѣкъ, котрый тутъ е притисненый и пониженый, коли вступить на вôльну американьску землю, де порядки бôльше по людски урядженй, стае ся вôдъ разу чоловѣкомъ культурнымъ. Се значить, що коли тутъ у насъ нашъ народъ справдѣ некультурный, то сему виннй выключно нашй лайдацкй порядки суспôльнй и політичнй.

Американьскй Русины, коли жиють у лѣпшихъ обставинахъ, якъ ихъ братя въ Австріи, повиннй спомагати всякій рухъ, котрый иде въ народѣ за полѣпшенемъ его долѣ. И се американьскй Русины також роблять. За се имъ належить ся подяка!

Однако-жь на сѣмъ мѣсци скажемо ще пару точокъ, якъ бы найлѣпше могли прислужити ся американьскй Русины нашôй хлопскôй справѣ.

Передовсѣмъ ширити нашй погляды и накликувати людей до організацій радикальнои. До сего американьскй Русины маютъ нагоду. Богато нашихъ людей вертае назадъ до старого краю. Тутъ повиннй они поучувати своихъ братôвъ якй е порядки де инде та що тота нужда, яка теперь у нашôмъ краю не мусить вѣчно тривати и показувати людямъ, що організаціею и твердою постояннôстью можна всьо перебороти. Богато нашихъ людей посылають письма на родину. Въ тыхъ письмахъ наклйкуйте свою рôдню, щобы скидала пута зъ нôгъ, щобы спѣшила въ ряды борцѣвъ за щасте и свободу. Не переставайте також наклукувати тыхъ, що вертають назадъ до старого краю и свою родину въ старôмъ краю, щобы ширили радикальнй письма.

Сй заходы вашй марне не пôйдуть. Вони скрѣплять радикальный рухъ и приспѣшать часъ, коли въ нашôй рôднôй краинѣ красша доля настане!...

Л. М-Ъ.

НОВИНКИ.

Бачнôсть!

На пôврôчнôй конвенціи „Р. Н. Союза“ ухвалили урядники товариства велике добродѣйство для тыхъ, що ще не належать до „Союза.“ Рѣшено такъ, що хто не переступивъ ще 35 року житя може приступити до „Р. Н. Союза“ безъ вступного, але тôлько въ мѣсяцю мартѣ. Передъ тымъ и потому буде вымагати ся на ново вступного. Спѣшѣть ся-жь записувати въ тôмъ мѣсяцю мартѣ громадно до „Р. Н. Союза“, бо шкода пропустити такои доброи случайности—стати членомъ товариства безъ вступного.

Прозьба.

Димитрій Скородиньскій зъ Вôльхôвця, повѣту кросняньского, працювавъ въ майнахъ и въ фабрицѣ въ Pittsburg, Pa., та при роботѣ потовкло его такъ, що мусѣвъ пôйти до шпиталю, де вже лежить майже цѣлый рôкъ. Тыми днями дôстали мы вôдъ него письмо зъ прозьбою оголосити его краянамъ и знакомымъ спомочи якимъ даткомъ свого товариша, бо Д. Скородиньскій находить ся въ великôй нуждѣ. Если-бъ хто посылавъ якй центы для него то най адресуе до: Rev. N. Stefanowicz, 715 Carson str. Pittsburg, Pa. а отець духовный вже ему тй грошѣ доручать въ шпиталю.

столомъ величній народный танецъ, а хоръ що найдобôрнѣйшихъ спѣвакôвъ затягнувъ на двайцять чотыри голосы преславну пѣсню:

„Многая - гая - гая,
Многая - гая - гая
Лѣта - та - та - та - та - та - та,
Лѣта - та - та - та - та - та - та,
Многая лѣта!“

Не треба вамъ и доповѣдати того, що все й справдѣ стало ся такъ, якъ Левъ казавъ. Медведѣ, вовки, рисѣ, шулѣки, орлы и всякй драпѣжнй звѣрята дуже докладно пообраховували собѣ, кôлько имъ и всьому ихъ родови и приплодови потрѣбно на рôкъ стравы. Зъ тыхъ обрахункôвъ царь звелѣвъ своимъ міністрамъ уложити буджетъ, скликавъ велику звѣрячу раду зъ усеи державы и сказавъ:

— Ну, дѣтоньки, маете, славити Бога нову конституцію, — що-жь, до вподобы вамъ она?

— До вподобы, ваше царске величество! — закричали всѣ звѣрѣ.

— Добре, дѣтоньки! Дуже мене се тѣшить, Теперь же вважайте, що вамъ скажу: Усѣ вы обовязанй пильнувати еи, якъ ока въ головѣ и въ разѣ потребы все, але то все що маете, навѣть жите свое для неи посвятити!

— Кождои хвилѣ готовй мы се зробити! — закричали въ патріотичнôмъ одушевленю ослы, волы, бараны и прочй звѣрѣ.

— Дуже мене тѣшить вашъ патріотизмъ, сказавъ Левъ. Вѣрте, що я вмѣю его цѣнити. Конституція, котру я давъ вамъ и котра по вѣкъ вѣка становити буде славу мого правлѣня, дорога менѣ такъ само якъ и вамъ. Щобы стерегти еи, зберегати якъ найвысшу святощь и боронити противъ усякого нарушеня внѣшнього [illegible] дитись день и нôчь, не жалуючи поту и крови, але надто установивъ постôйну сторожу, пôдъ котрои охороною кождый зъ васъ, навѣть найслабшій, може супокôйно спати.

— Дай тобѣ Боже много лѣтъ прожити, нашъ мудрый и милостивый царю! — крикнули всѣ звѣрѣ, хоть уже не такъ радôсно, якъ першимъ разомъ. А царь говоривъ далѣ:

— Ось вамъ обрахунокъ. На удержане мое и моеи сторожѣ маете давати добровôльно те, що тутъ приписано, а я за те ручу вамъ, що въ цѣлôмъ краю по вѣки вѣчнй панувати буде супокôй божій.

Слуги роздали всѣмъ посламъ звѣрячимъ друкованый рахунокъ. Заглянули послы въ той рахунокъ, и ажь морозъ пôшовъ у кождого по за плечима. Але що вже було робити! Бодай чоловѣкъ мае чорне на бѣлôмъ, що, коли и кому мае дати и знае, що бôльше вôдъ него не зажадають.

— Секретарю — сказавъ Левъ, — вôдчитай буджетъ, може хто схоче о нѣмъ голосъ забрати!

Тогды пôднявъ ся одинъ старенькій оселъ и сказавъ:

— Вношу, щобы увôльнити папа секретаря вôдъ читаня. Всѣ мы прочитали той буджетъ и знаемо зъ горы, що безъ буджету не можна. Всѣ мы вѣримо своему цареви и готовй для него на все. Длятого вношу, щобы рада ухвалила сей буджетъ безъ дискусіи, вôдъ разу. Хто е за тымъ, нехай встане зъ мѣсця.

Всѣ встали. Буджетъ бувъ принятый. Вôдъ того часу въ звѣрячôмъ царствѣ запанувавъ правдивый супокôй божій.

ПѢСНЬ РУСКИХЪ ХЛОПОВЪ.

—написавъ—

Д-ръ Иванъ Франко.

I.

Якій то вѣтеръ шумно грае
Вôдъ Сяна, Буга до Карпатъ?
Яке то диво вызирае
2. Изъ тыхъ нужденныхъ хлопскихъ хатъ?
Гей-же вразъ, гей-же вразъ гукнемо,
Щобъ и слѣпй насъ пôзнали,
Мы е тй, що васъ всѣхъ кормимо,
За всѣхъ васъ терпимо,
Мы рускй хлопы радикалы,
2. Що звергли темноты ярмо.

II.

Мы тй, що гнули ся якъ лозы,
Були покôрнй якъ вôвця,
Котрымъ неволя, кровь и сльозы
2. Ще не доѣхали кôнця.
Гей-же вразъ и т. д.

III.

Мы тй офермы, тй рекруты,
Гарматне мясо на вôйну,
Тй, що ихъ кривда и голодъ лютый
2. Жене за море въ чужину.

IV.

Мы тй, що платимо податки,
Собѣ-жь лишаемъ трудъ и плачь,
Котрымъ державнй всѣ порядки
2. Е тôлько — здирство, драчь.
Гей-же вразъ и т. д.

V.

Мы тй, котрымъ запертй дверѣ,
Запертый до свободы шляхъ,
Мы маемъ права на папери,
2. А обовязки на плечахъ...
Гей-же вразъ и т. д.

VI.

Но вже не довго тои муки,
Намъ часъ не дати ся на глумъ,
Здôймуть ся дружно хлопскй руки
2. И просвѣтлѣе хлопскій умъ.
Гей-же вразъ и т. д.

VII.

Мы хочемъ вчитись, поступати,
Бо кривда е сестрою тьмы,
Для себе хочемъ працювати
2. И бути люде мѣжь людьми.
Гей-же вразъ и т. д.

VIII.

А всѣхъ, хто явно або тайно,
Намъ ладить путо и яремъ,
Всѣхъ дармоѣдôвъ радикально
2. Мы зъ свого краю выметемъ.
Гей-же вразъ и т. д.

Вѣтеръ збуривъ мѣсто.

Минувшого тыждня, въ ночи зо середы на четверъ, страшна буря (tornado) навѣстила мѣсто Фортъ Смитъ, въ Арканзасъ и майже цѣлкомъ збурила его. Найсильнѣйшй мурованй домы не могли выдержати передъ страшнымъ вѣтромъ и мѣсце, где стояло мѣсто зъ хорошими домами и улицями, представляе теперь страшный образъ знищеня. О томъ, колько людей згинуло, не можна докладно довѣдатись, бо дроты телеграфичнй позрыванй. Англицкй газеты доносять, що уже 50 труповъ выдобуто зъ подъ розвалинъ, а колько тамъ ихъ еще е, сего нѣхто не знае. Людей покалѣченыхъ есть велика сила, а еще до того безъ даху и поживы. — Бѣда !..

Листы зъ тамтого свѣта.

Передъ трема роками померъ въ мѣстѣ Курску, въ Россіи, богатый купець, полишивши по собѣ вдову. Чотыри мѣсяцѣ по смерти мужа одержала вдова грошевый листъ на 1000 рублѣвъ. Якежь було ей зачудоване, коли побачила, що листъ бувъ писаный рукою еѣ посмертного мужа. То зробило на ней таке вражиие, що вдова ажь замлѣла. Въ листѣ небощикъ жалувавъ ся, що ему тяжко на „новомъ мѣсци", просивъ абы за него молила ся и присягавъ жѣнцѣ вѣчну любовь. Вдова скликала своякôвъ на нараду и тй довго думали надъ тымъ, якимъ способомъ мôгъ надôйти листъ зъ Москвы вôдъ небощика, що похованый въ Курску, але не могли нѣчого выдумати. По пятьохъ мѣсяцяхъ вдова одержала знову листъ вôдъ мужа и грошѣ, а такъ що року приходить до ней такихъ листôвъ два або три. Показало ся, що купець передъ смертію зложивъ у одного свого знакомого колькадесять листôвъ зъ грошми до жѣнки и велѣвъ ему высылати ихъ въ означеныхъ дняхъ. Вдова мае бути такъ зворушена тыми листами, що якъ каже, любить чоловѣка теперь бôльше, якъ за его житя.

Голка въ тѣлѣ за 20 лѣтъ.

Патрикови Галлагерови, файерменови вôдъ лигайской колеѣ, мешкаючому въ Mauch Chunk, вынявъ д-ръ Вассеръ кавалокъ голки зъ руки. Галлагеръ, будучи 12 лѣтнымъ хлопцемъ, наступивъ на голку, котра вбила ся ему до пяты. Зъ початку болѣло его, а познѣйше не чувъ нѣякого болю. Ажь доперва теперь, по 20 лѣтахъ, зачало ему щось долягати въ руцѣ за пястукомъ. Прійшовъ докторъ и, въ найбôльшому здивованю Галлагера, вытягнувъ зъ руки голку.

Завѣщане жебрака.

Въ Римѣ померь недавно тому оденъ жебракъ, що лишивъ своимъ троимъ дѣтямъ маетокъ въ сумѣ 800 тысячь лѣръ. Цѣле свое житє бувъ жебракомъ и можна его було бачити кождого дня при входѣ до одной въ римскихъ церквей. Видко, що и жебрацке ремесло бувае часомъ не-абы-якъ поплатне.

— Перший майоръ Великого Ню Йорку, Robert A. Van Wyck, обнявъ свôй высокій урядъ.

— На новый рôкъ въ Чікаго тôлько 5 людей на улицѣ заморадовано.

Не бій жѣнки!

Акторъ J. Ratchiffe въ Ню Йорку, побивъ свою жѣнку. За ту штуку дôставъ 6 мѣсяцѣвъ арешту, бо якъ казавъ судія, що въ Америцѣ зовсѣмъ непопулярною рѣчею есть, власну жѣнку окладати кіями. Може въ Галичинѣ ще можна, але въ Америцѣ не вôльно.

— Дня 5. януара то есть на самый нашъ святый вечеръ постигло Ивана Козея зъ Corning, N. Y. нещасте при роботѣ колеѣ Erie Co. Коли нещасный стоявъ при корбѣ, тота вдарила его такъ сильно по головѣ, що вôдъ разу упавъ безъ памяти, а другого дня умеръ. Иванъ Козей походивъ зъ Угорщины, зъ села Стакщины и полишивъ въ краю жену и колькоро дѣтей, а понеже не належавъ до жадного товариства, то мѣсто похоронило его власнымъ коштомъ. Найжежь той сумный выпадокъ буде пересторогою для тыхъ байдужныхъ, що то мають и жѣнку и дѣти а неспѣшать ся записувати до „Р. Н. Союза."

— Въ Америцѣ дуже лихй часы. Бѣднй люде, особливо по великихъ мѣстахъ, пухнуть и гинуть зъ голоду. За частй крадѣжи, якихъ допускають ся люде, судіи або зовсѣмъ не карають, або дуже маленькй кары накладають. Милосердять ся паны надъ бѣднымъ народомъ — звычайно, якъ добрй паны.

— Въ Піттсбургу выбила по пыску одна дама редактора газеты „Budget" за те, що про еи особу дурницѣ пописавъ.

— Адресы прибувшихъ священникôвъ:

Rev. N. Pidhorecky
225 Warren Str.
JERSEY CITY, N. J

Rev. A. Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Вѣсти робôтничй.

Хрунѣ межи американьскими робôтниками.

Дня 12. с. м. було велике зворушене мѣжь панами републиканами въ Columbus, О. Череватй, сухй, зъ бôльшими и меншими міліонами паны крутили ся и вертѣли ся мовь бы имъ давъ хто знаного лѣкарства на перечищене, бо ходило о те, хто зъ нихъ буде мати честь черезъ 7 лѣтъ и два мѣсяцѣ заступати державу Огайо въ сенатѣ. Пôдкупства и шахрайства дѣяли ся страшнй при тыхъ выборахъ. Газетярѣ англійскй и нѣмецкй говорять, що Маркъ А. Ганна купивъ оденъ голосъ за $10.000 и то его выратовало. Выбраный зôставъ бôльшостію 3. голосôвъ. Розумѣе ся, що посыпали ся гратуляційнй телеграмы мовь рѣсный дощикъ майовый. Самъ навѣть президентъ Мкинли выславъ депешу, на котрой пôдписала ся и его жѣнка а наша панѣ президентова. Оно ничь нового, бо при всякихъ выборахъ дѣють ся надужитя, а по выборахъ шле ся телеграмы, лишь одно важне, котре стоить въ звязи зъ тыми выборами. Дня 11. януара вôдбувалась тамъ конвенція майорôвъ, а 12 выбрано новыхъ урядникôвъ уніи робôтничои, котрй, дôзнавшися о выборѣ Марка А. Ганны, републиканина-миліонера, капиталісты, не мали що лѣпшого робити, якъ пôйти до п. Ганны и зложити ему глубоке почтеніе. Чи не смѣхъ и глумъ то? Урядникъ уніи робôтничои бе чоломъ передъ миліонеромъ, бо той неразъ буде голосовати въ сенатѣ за правомъ въ користь капиталістôвъ а на нещасте робôтникôвъ. Такй Ґомперсы, Ротґеорды и прочй презесы уній робôтничихъ, то пôдла безъидейна дрянь, чистй хрунѣ галицкй.

Майнеры при твердôмъ вуглю въ Огайо мають ще найлѣпшй условія заробку, а именно: решета зъ 1¼ цалевыми очками, девять годинный часъ працѣ, кождои суботы лишь до полудня роботы и дешевый рентъ. Въ пітсбурскôмъ дистриктѣ старають ся то запровадити.

Теперь якъ и передъ тымъ.

Въ околици Вашинґтону, Па. при мягкôмъ вуглю панує мѣжь майнерами страшна нужда. Робять лишь по два дни въ тыждни, а если зъ того ще вôдтягне компанія за помешкане и артикулы до житя, бранй въ ихъ сторахъ, то робôтники остають ще довжными компаніи. Двое людей зъ причины, що зъ браку гроша не могли закликати лѣкара, вмерли безъ помочи лѣкарской.

— Connellsville, Pa. Продукція коксу въ р. 1897 була высша, якъ 1896 р. Выпалено всего 6,915,052 тонъ 11,409,835 долярôвъ вартости.

— Manchester, N. H. Зъ причины браку за попытомъ зъ днемъ 1. февруара мае застановитись роботу въ 1,140 варстатахъ ткацкихъ. Кромѣ того зъ днемъ 24. януарія наступить 10 процентове зниженє платнѣ.

— До уніи майнерôвъ приступило вôдъ септембра 1897 р. т. е. вôдъ полагодженя великого страйку майнерôвъ при твердôмъ вуглю, 298 новыхъ льокальныхъ уній зъ 25,000 членами. Въ касѣ мають готôвкою $10,812.18.

— Columbus, O. На вôдбувшой ся недавно конвенціи майнерôвъ рѣшено мѣжь иншими по уплывѣ року, въ котрôмъ робôтники суть звязанй контрактомъ, жадати 10 процентового пôдвысшення платнѣ.

— Charlestown, W. Va. Майнеры зъ долины Kanawha завязали нову організацію для полагоджованя страйкôвъ судамъ мировымъ. Та організація мае бути завязана опротивъ „Уній злученыхъ майнерôвъ."

— Chicago, Ill. 150 нѣмецкихъ товариствъ выслали до кождого посла въ Вашинґтонѣ письмо, въ котрôмъ завзывають ихъ бути противными дальшому ограничуваню имиграціи. Всѣ редакціи нѣмецкихъ, айрискихъ, шведскихъ, італіяньскихъ и другихъ часописей выслали такожь протестуюче письмо.

— Dayton, O. Майнеры въ цѣлôмъ повѣтѣ Jakson застрайкували.

— Sanigaw, Mich. Въ той околици вынайшли великй поклады вугля. Въ колькохъ дняхъ роскуплено тысячѣ акрôвъ. Пиля вугля есть 5 стôпъ груба.

— Connellsville, Pa. — Акціонеры давнои компаніи Riverside Mafg. Co., котра була роспала ся, знову зъорганізовали ся и роспочали будову новои фабрики.

— Въ Coning, N. Y. Иде робота добр по всѣхъ фабрикахъ. Пеше не робило тамъ за шѣсть мѣсяцѣвъ, а теперь, коли пустило робити, всѣмъ якось стало веселѣйше.

— Jeanette Pa. Въ шклярняхъ Chamlers & McKee's 3000 робôтникôвъ зачали робити зъ початкомъ того мѣсяця.

— Въ Ню Йорку завязалось товариство, котре потайкомъ буде сильно агітовати противъ ограниченя имиграціи.

— Boston Mass. На рôчной конвенціи National Loom Fixers Association выступлено остро противъ знижуваню платнѣ, якъ се пороблено по варстатахъ ткацкихъ въ всѣхъ всходныхъ державахъ и приреклй пôдпирати страйкъ. Товариство мае $24,000 въ касѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

МАЙНЕРЪ И ЖѢНКА.

Приходить майнеръ зъ роботы, хоче вмыти ся, а въ пецу не палить ся, воды теплои нема, бо жѣнка десь забавляе ся зъ кумами. Выбѣгае вôнъ на дворъ и крѣчить: „огень, огень"! Люде збѣгають ся, а и жѣнка бѣжить задыхана и пытае:

— Где огень?

— Во всѣхъ хатахъ — каже мужь — лишь въ нашôй нема.

ЗА ДУЖЕ ЖРЕ.

Хлопчикъ несе пташка въ клѣтцѣ, а другій его пытае:

— А то якъ зове ся той пташокъ?

— Дякъ — була вôдповѣдь.

— Чому ты его дякомъ назвавъ?

— То не я, але мôй тато его такъ назвали, за то, що много жре, а не спѣвае.

ДЕ-ЩО О ЦИГАНАХЪ.

Одного разу циганъ укравъ газдови качку. Газда пôйшовъ до вôйта и оба пôйшли въ корчи глядати цигана. Недовго треба було имъ ходити, бо зъ далека видѣли дымъ и туда помалу прикрадали ся. Коли вже були за плечами цигана, вôйтъ сильно гукнувъ на него:

„Цигане, що робишъ?" А циганъ вже на рожнѣ обертавъ качку, наляканый скочивъ якъ опареный и сказавъ:

„Та що-бымъ робивъ, вôйтусю, сеся качка хотѣла втопити ся у водѣ, а я еѣ вытягнувъ и теперь сушу небожатко".

Циганъ лягнувъ на черево и пе воду зъ рѣки. Надôйшовъ чоловѣкъ и пытае цигана:

„Цигане, що робишъ?"

„Та що-бымъ робивъ, отъ видите сербаю рыбячу поливку."

„А рыба де?" — пытае смѣючи ся чоловѣкъ.

„Та не видите де? Отъ тамъ одна плывае менѣ передъ самымъ носомъ."

Пôйшовъ разъ циганъ сповѣдати ся. Мѣжь иншими грѣхами каже, що разъ кожухомъ о землю кинувъ.

„То еще не есть такъ великимъ грѣхомъ" каже священникъ и розгрѣшае его.

Циганъ втѣшный, що такъ легко дôставъ розгрѣшене, додае въ концѣ несмѣло, що въ тôмъ кожусѣ его мама була...

Заплатили за „Свободу" въ мѣсяц. януару 1898 р.

MAHANOY CITY, PA.	
Гр. Онущакъ	$2.00
MT. CARMEL, PA.	
Ив. Мудрый	2.00
Яковъ Жиличь	2.45
Алексій Тюръ	1.00
DERBY, CONN.	
Гавр. Дзядыкъ	1.00
Павло Брепя	1.00
Сем. Хваликъ	0.90
Алексій Горбаль	1.00
MAYFIELD, PA.	
О. Т. Обушкевичь	2.00
SHENANDOAH, PA.	
Йосифъ Коваль	1.00
Мих. Дмитрôвъ	1.00
HAZLETON, PA.	
О. В. Мартякъ	2.00
EDWARDSDALE, PA.	
Яковъ Руданичь	1.00
SHAMOKIN, PA.	
Яковъ Галякъ	3.00
Ст. Пастырчикъ	1.00
Бенедикъ Талпашь	2.00
YORKTON, CANADA.	
Алек. Вархоликъ	2.00
JAMESPORT, N. J.	
З. Пастернакъ	1.00
INDIAN ORCHARD, MASS.	
Вас. Тудуй	1.00
WILLIAMSPORT, PA.	
Ив. Констанкевичь	2.00
OLYPHANT, PA.	
Яковъ Кода	2.00
Йосифъ Желемъ	2.00
Мих. Качмарчикъ	1.35
Василь Гамбаль	1.00
LANCASTER, N. Y.	
Семко Максимякъ	1.50
PITTSBURG, PA.	
Данько Павлишакъ	1.00
PECVILLE, PA.	
Данько Шпинка	2.15
OSHKOSH, WIS.	
Кост. Грищишинъ	2.00
BEAUSIJOUR, CANADA.	
Олекса Канди	2.00
WATERBURRY, CONN.	
Василь Роздѣльскій	2.00
Дим. Дамяновичь	2.00
ST. LOUIS, MO.	
Гр. Котча	1.00
GEORGETON, CONN.	
Р. Фернега	1.00
EXCELSIOR, PA.	
Дим. Вислоцкій	1.50
Хар. Максимякъ	1.00
Сем. Барна	3.00
Гр. Митерскій	2.00
Гр. Сушереба	1.00
PARK PLACE, PA.	
Мих. Колодѣй	2.00
CHARLEROI, PA.	
Іоакимъ Бойко	2.00
LANSFORD, PA.	
Леонъ Монѣта	2.00
GENEVA, N. Y.	
Мих. Талайко	2.00

ГДЕ СУТЬ?

Юрко Карлицкій, котрый передъ чотырма роками бувъ въ Шенандоа. Братъ его Андрей Карлицкій глядае его въ дуже важнôмъ интересѣ. Нехай ся зголосить, а не пожалуе. Если-бъ хто знавъ о нѣмъ прошу писати до мене на таку адресу:

ANDREW KARLICKI,
Reissing, Pa.
Washington Co.

Павелъ Кролицкій пошукуе своей жѣнки, Вікторіи Кролицкой, котра недавно тому прибула до Америки. Хто бы о ней знавъ, най буде такъ добрый дати знати Кролицкому, або она сама нехай пише свому мужову на адресу:

Pawel Krolicki,
OLYPAHNT, PA.

Если хто знае, где пробувае Иванъ Сабатъ, мôй „уцтивый" бурдинґеръ, нехай буде ласкавый повѣдомити мене пôдъ адресою:

Mr. LAZOR SIROTIAK,
48 Washington str,
YONKERS, N. Y.

БАНКРОТЪ.

Нарисъ
ЕМІЛЯ ЗОЛЯ.

(Конецъ).

Жѣнка тымчасомъ жде у дверехъ повороту свого мужа. Она блѣда, худа. Тоненькій, розôпнятый кафтанъ накрывае по змозѣ еѣ нѣжну стать. Студѣнь просякла еѣ судорогами. Всьо, що мала, она вже заставила. Вôсѣмъ днѣвъ безроботныхъ выпорожнило полицѣ. Послѣдній матерацы продала гандляреви, лишило ся лишь само покрыте. Она повѣсила его передъ вôкномъ, щобъ вѣтеръ въ хату не вѣявъ, бо мала кашляе. А и она шукала роботы, але надармо; вже стратила и кредитъ. Нѣ пекарь, нѣ крамаръ не хочуть вже боргувати, а она бѣдна, не вôдважуе ся навѣть переходити по при ихъ дверѣ. По полудни була она у своеи сестры, але и тамъ нужда такъ велика, що еѣ сльозы наплыли до очей. При выходѣ обѣцяла она имь кусень хлѣба. якъ еѣ чоловѣкъ що зробить, та вôнъ не приходить. Дощь потокомъ ллеть ся. Бѣдна жѣнка втѣкае въ хату, бо тяжкій каплѣ дощу падають на ню и еѣ тонка одѣжь пересякае водою. Вôдъ часу до часу перемагае еѣ така терпеливость; ремствуючи на непогоду пôдходить она ажь на рогъ улицѣ та выглядае мужа.

Перемокла вертае ся знову и сушить мокру голову обома руками. Порехожій, що спѣшать ся кудись, тручають еѣ. Боязько тисне ся она до стѣны, щобъ нѣкому въ дорозѣ не стояти. Еѣ здаеть ся, що цѣле мѣсто изъ своимъ блескомъ, гаморомъ и брудомъ на ню напосѣло ся.

Недалеко вôдъ неи е склепъ зъ печивомъ; она видить тамъ спячу дитину. Яке оно щасливе, а у неѣ? Нарештѣ узрѣла она свого мужа, що волѣкъ ся поволеньки. Прибѣгае до него. „Но?" шепче дождидаючо. Вôнъ похиливъ морчки голову, а она тодѣ поволи слабымъ ходомъ пѣшла сходами въ хату.

Маленька не спить. Она пробудила ся и задумала ся, споглядаючи на догорючій поломѣнь лямпочки. Страшній гадки малюють ся на завчасу дозрѣлыхъ и зовялыхъ чертахъ твари семилѣтка. Садовить ся на край скринки, що еѣ служить за лôжко. Маленькій нôжки дрожать, а дрôбненькій, сухій ручки держуть накривало надъ грудьми. Она задумала ся. Забавокъ не мала. До школы также не може ходити, бо не мае черевичкôвъ. Она пригадуе собѣ, якъ то еѣ неразъ мати провадила на проходъ у сонѣшный день. Але то вже давно було. Они вже выпровадили ся давно зъ того помешканя, а тутъ еѣ все здае ся, якъбы черезъ хату вѣявъ вѣтеръ зимнѣйшій вôдъ леду. Она тутъ голодна и думае надъ проблемомъ, котрого не може розвязати. Чи се кождый голоденъ? Бѣдненька думае, що причина докучливости голоду въ тому, що она ще маленька. Старшій, здае ся, вже привыкли до того. Мати десь добре знае, що кождый голоденъ. але она таѣть се передъ дитиною. Коли поважить ся на се, то може и запытае ся матерѣ, хто властиво людей на свѣтъ приводить, щобъ они голодували. — У нихъ въ хатѣ всьо таке старе, брыдке... Подѣравленій меблѣ, лысій стѣны, цѣла вôдражаюча нужда пивничныхъ и стриховыхъ мешкань. И видить ся еѣ, наче-бъ она бачила въ снѣ теплій покоѣ и гарній меблѣ и замыкае оченята, щобъ знову мрѣти.

Промѣня, втискають ся черезъ повѣки до оченятъ, становлять ся золотымъ облакомъ и она хотѣла-бъ нимъ уповитись. Але вѣтеръ вѣе у вôкно и такъ еѣ морозить, що она знову зачинае кашляти.

Еи очи заходять сльозами. Звычайно она лякала ся, коли остала ся сама въ хатѣ, але теперь — она сама не знае чому — про те еѣ байдуже. Вôдъ вчера не ѣла нѣчого ще, то гадае, що мати пôшла хлѣба принести. Та гадка бавить еи. Она покрае той хлѣбъ въ дрôбнесенькій куснички, и кусникъ за кусничкомъ ѣсти ме уважно. Ахъ! то буде гарно!

Мати вернула, батько йде за нею на цальцяхъ. Нетерпеливо глядѣть она на руки ихъ обоихъ. Обидвое мовчуть, а дитина за хвилечку спѣвучимъ тономъ проголосила:

— Ой голодна-жь, голодна я!...

Батько поваливъ ся на крѣсло и заслонивъ собѣ лице обома руками; тôлько понуре шльохане вырывае ся зъ его устъ. Мати укрывае сльозы. Она накрывае дитину старыми шматочками и пригворюе ѣй, щобъ була чемною и спала спокôйненько. Але дитина, що вôдъ студени дзвонить зубами, зôбрала ся на вôдвагу. Тонесенькими рученьками, обнявши матѣръ за шію, пытае она тихесенько:

— Скажѣть менѣ, мамусенько чому люде голодній?

Переклавъ Марко Черемшина.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.